

pontból szabályos legyen. Hiszen saját érdekükben fontos, hogy a követelményekkel teljesen tisztában legyenek; a külföldiek hazai foglalkoztatása a munkáltatók, a vezetők számára jelent feladatokat!

R. I.

Bíró György:

A MEGBÍZÁSI SZERZŐDÉS

Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1998. 262 p.

A SZERZŐDÉSTÁR-sorozatának második köteteként megjelent monográfia szerzője ügyvéd és tanácsvezető a Miskolci Egyetemen. Munkájában olyan szerződési alaptípus ismertet meg részletesen, amelynél a más érdekében való körültekintő gondos eljárás feltételezi a teljes bizalmat és tisztességet. A megbízott a megbízási szerződés alapján a megbízó valamely ügyének az ellátására vállalkozik; köteles a rábízott tevékenységet a megbízó utasításainak és érdekeinek megfelelően elvégezni, s a megbízás teljesítéséről megbízójának bezámolni.

A szerző ezt a témakört a bírói gyakorlat áttekintésével és magyarázatával ellátva ismerteti, nem feledkezve meg a nemzetközi gyakorlat és a szükséges szerződésminták bemutatásáról sem. Könyve négy részből áll.

Az első részben a megbízási szerződés funkcióját, történeti kialakulását, a megbízási jogviszony jellemző vonásait ismerjük meg. A megbízási szerződések sok hasonlóságot mutatnak más szerződésekkel: a meghatalmazással, a vállalkozási és a munkaszerződéssel. Az egyes jogviszonyoknak természete-

sen különböző a jogkövetkezményük; a szerző a különböző szerződésfajták jellemző vonásainak bemutatásával tisztázza az eltéréseket. A nemzetközi kitekintésben a XIX. század nagy európai törvénykönyveiben a megbízással kapcsolatban lefektetett szabályokat, a környező országok jogalkotását és az Európai Unió szerződési jogalkotásával kapcsolatos harmonizációs törekvéseit ismerjük meg.

A második rész a megbízási jogviszony hatályos szabályozásával foglalkozik a Polgári Törvénykönyv mint jogforrás előírásai szerint. Szó van itt a megbízási jogviszony alanyairól és létrejöttéről, a megbízási szerződés tárgyáról, tartalmáról: ez utóbbi keretében a megbízott kötelezettségeiről (eljárási, együttműködési, elszámolási, titoktartási stb. közeleztetés). A megbízót a díjfizetés, a költségek viselése és az ún. mentesítési kötelezettség terheli. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a szerződés megszűnéskor a megbízó köteles a megbízottat a megbízás alapján harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségei alól mentesíteni (Ptk. 479. §). Megismerjük a továbbiakban a megbízott és a megbízó felelősségét, majd a megbízási szerződés megszűnésének eseteit. A szerző érinti itt a bizományi és szállítmányozási, a letéti, a tartási szerződéseket, valamint a bankszámlaszerződést – mint megbízáson alapuló szerződéseket –, majd a megbízás nélküli ügyvitellel kapcsolatos jogkövetkezményekkel foglalkozik. A könyv harmadik része a szakértelemhez kötött – s ezért rendszerint díjazással járó – speciális megbízásokat tárgyalja. A megbízott többnyire hivatásszerűen végzi tevékenységét. Ide tartoznak a hatósági-bírói-ügyészségi kirendelésen

alapuló megbízások is. Részletesen megismerjük a tömegesen előforduló speciális megbízási szerződéseket, amelyeknek feltételeit jogszabály írja elő, elsősorban a szakértelemmel nem rendelkező megbízó érdekében. Az ügyvédi, orvosi, őrző-védő megbízási szerződések tárgyalásánál szó van a hatályos szabályozásról, a titoktartás és felelősség kérdéséről, a díjazásról, a szerződés megszűnésének sajátosságairól.

A gazdasági eredmény elérésére irányuló kereskedelmi megbízások köre igen tág. A képviseleti megbízások szerződésai, a közvetítő megbízások (biztosítás- és ingatlanközvetítés), a különböző piacfejlesztő megbízások – reklám, piacelemzés, termék- és folyamatminősítés – tartoznak ide. Ezeknél a megbízott a megbízó képviseletének az ellátásával elősegíti a gazdasági kapcsolatok létrejöttét, ismerteti a forgalomban részt vevők termékeit, szolgáltatásait, felméri a piaci szükségleteket stb. Az egyéb megbízási jogviszonyok közt az oktatási és sporttárgyú megbízásokat, valamint a választott bírói megbízások eseteit ismerjük meg.

A könyv utolsó (negyedik) része a különböző megbízási szerződések (ügyvédi, vállalkozói, számviteli-ügyviteli-adótanácsadói, kutatási-fejlesztési, szakvélemény készítését célzó, kereskedelmi képviseleti, közvetítő ügynöki, egészségbiztosítási szolgáltatások ellátására irányuló, versenysport-tevékenységre vonatkozó) mintáit tartalmazza. Ezek növelik a könyv gyakorlati használhatóságát a jogszabályok és a gazdasági élet más szereplői, menedzserei számára.

Rubóczky István